

Marianne Hagen

Vår dato	Deres dato	Vår referanse
5. april 2022	21. februar 2022	2022/7

Vedtak om overtredelsesgebyr for brudd på informasjonsplikten

1. Innledning

Det vises til brev datert 1. februar 2022 fra Karantenenemnda med forhåndsvarsel om illeggelse av overtredelsesgebyr. Det vises også til tidligere korrespondanse med deg, senest din e-post av 21. februar 2022.

Saken gjelder overgang fra embetet som statssekretær i Utenriksdepartementet (UD) til stilling som Executive Vice President - Communications and Sustainability i Aker Solutions. Du sendte melding om overgangen 22. februar 2021, og du mottok Karantenenemndas vedtak 8. mars 2021.

Ifølge karanteneoven § 5 har politikere informasjonsplikt overfor Karantenenemnda. Politikere plikter å gi Karantenenemnda *alle nødvendige opplysninger* som nemnda trenger for å treffe vedtak, jf. karanteneoven § 5 første ledd. Informasjonsplikten er avgjørende for at nemnda kan treffe korrekte vedtak.

Karantenenemnda har konkludert med at du har brutt informasjonsplikten i forbindelse med innsending av meldingsskjemaet av 22. februar 2021. Karantenenemnda har på denne bakgrunn truffet vedtak om at du illegges et overtredelsesgebyr på kr 10 000, jf. karanteneoven § 20.

2. Saksforholdet

Den 22. februar 2021 mottok Karantenenemnda et meldingsskjema fra deg om overgang fra embetet som statssekretær i UD til stilling som Executive Vice President - Communications and Sustainability i Aker Solutions (vedlegg 1). Den 8. mars 2021 traff Karantenenemnda avgjørelse i saken (vedlegg 2). Du ble ikke ilagt karantene eller saksforbud ved overgangen.

I meldingsskjemaet punkt 3.3 bokstav c) svarte du *nei* på spørsmålet om virksomheten (Aker Solutions) har kontakt med offentlige aktører. Du svarte ikke på spørsmålet om du skulle ha kontakt med departement eller andre offentlige virksomheter i den nye stillingen, se punkt 3.4 bokstav d) i meldingsskjemaet. I tillegg svarte du *nei* på spørsmålet om virksomheten mottar offentlige tilskudd, og svarte *nei* på spørsmålet om virksomheten er underlagt tilsyn fra

forvaltningen, se punkt 3.3 bokstav d) og e). Svarene du ga på disse spørsmålene, samt spørsmålet du ikke besvarte, har stått sentralt i Karantenenemndas vurdering av om du har brutt informasjonsplikten.

Karantenenemnda ble gjennom et oppslag i Dagens Næringsliv 27. september 2021 gjort kjent med at du hadde hatt kontakt med ulike offentlige aktører etter at du tiltrådte i Aker Solutions. Blant annet fremkom det at du hadde hatt kontakt med UD. På bakgrunn av dette ble du kontaktet av nemnda i e-post 6. oktober 2021 (vedlegg 3). Du ble bedt om å forklare hvorfor du ikke hadde informert om at du skulle ha slik kontakt med offentlige aktører, samt opplyse hvilken type kontakt med offentlige myndigheter du ellers har hatt i stillingen.

Nemnda mottok en redegjørelse fra deg i e-post 13. oktober 2021 (vedlegg 4). I e-posten bekreftet du at du hadde hatt en omfattende kontakt med offentlige aktører i stillingen din i Aker Solutions. Du skriver følgende om hvordan du tolket spørsmålene i meldingsskjemaet:

Igjen tolker jeg spørsmålet som at det gjelder myndighetskontakt som kan innebære eventuelle habilitetsutfordringer, altså om jeg vil ha myndighetskontakt i forbindelse med saker jeg hadde befatning med som statssekretær i UD. Svaret på dette er nei. Annen myndighetskontakt vurderer jeg som ikke relevant. På dette tidspunktet har jeg heller ikke konkret informasjon om hvilke oppgaver jeg vil ha knyttet til myndighetskontakt. Tilsvarende gjelder det neste spørsmålet om Aker Solutions mottar offentlig støtte. Også her forstår jeg spørsmålet som at det gjelder saksområder jeg har hatt befatning med i UD. Dermed er svaret mitt også nei på dette.

Denne vurderingen var åpenbart feil. Svar på spørsmålene er ja.

I skjemaet for stillingen i Aker Solutions burde jeg ha skrevet: «Som ansvarlig for bærekraft, (fra 1.8.21 også HMS) og kommunikasjon i Aker Solutions, et globalt selskap med hovedkontor i Norge, vil jeg ha en bred kontaktflate mot offentlige aktører». På spørsmål om selskapet har kontakt med offentlige aktører burde jeg ha skrevet: «Ja, selvfølgelig.» På spørsmål om selskapet mottar offentlig støtte burde jeg ha skrevet: «Det har jeg ingen kjennskap til, men svaret er trolig ja».

Du fikk tilsendt et forhåndsvarsel 1. februar 2022, der du ble varslet om at Karantenenemnda vurderte å ilegge deg et overtredelsesgebyr for brudd på informasjonsplikten (vedlegg 5). Du ble gitt en frist på tre uker for å gi en eventuell uttalelse om varselet. Nemnda mottok følgende uttalelse fra deg 21. februar 2022 (vedlegg 6):

Tre måneder etter at jeg gikk av som statssekretær etablerte jeg Marianne Hagen Consulting. Ytterligere en måned senere takket jeg ja til en ny stilling i Aker Solutions.

Jeg har redegjort for og beklaget at jeg i meldingsskjemaet i forbindelse med tiltredelse i Aker Solutions krysset av feil basert på en misforståelse. Samtidig har jeg minnet nemnda om at jeg allerede i meldingsskjema i forbindelse med opprettelsen av mitt personlige firma en måned tidligere hadde fylt ut skjemaet på samme måte. Nemnda ila meg verken karantene, saksforbud eller noen begrensninger i kundekrets på tross av at nettopp myndighetskontakt var oppgitt som ett av hovedformålene. Jeg ville ha satt pris på om Karantenenemnda allerede på dette tidspunktet hadde gjort meg oppmerksom på den åpenbare misforståelsen.

Men jeg erkjenner og beklager altså å ha krysset av feil i meldingsskjemaet. Jeg er imidlertid sterkt uenig i nemndas vurdering «at du grovt uaktsomt/forsettlig har sendt inn et meldingsskjema med uriktige og ufullstendige opplysninger.»

Jeg finner det for øvrig oppsiktsvekkende at nemnda nå «mener at dette har hatt betydning for den avgjørelsen som ble truffet 8.mars 2021», altså at jeg ville blitt ilagt karantene 5 ½ måned etter at jeg sluttet i UD dersom jeg ikke hadde misforstått.

Nemnda har nå foretatt en endelig vurdering av om du skal ilegges et overtredelsesgebyr for brudd på informasjonsplikten.

3. Rettslig grunnlag

Politikere som skal tiltre stilling eller verv utenfor statsforvaltningen, eller etablere næringsvirksomhet, har informasjonsplikt i tolv måneder etter fratreden som politiker. Det fremgår følgende av karanteneoven § 5:

Senest tre uker før overgang til stilling eller verv utenfor statsforvaltningen eller etablering av næringsvirksomhet, plikter politikeren å gi alle nødvendige opplysninger. Karantenenemnda trenger for å fatte vedtak, inkludert opplysninger om tidligere embete eller stilling og den nye stillingen, vervet eller virksomheten.

Informasjonsplikten gjelder alle overganger til stilling eller verv utenfor statsforvaltningen og all etablering av næringsvirksomhet innen tolv måneder etter fratreden som politiker, også der overgangen eller etableringen ikke skjer direkte etter fratreden.

Brudd på karanteneoven eller vedtak truffet med hjemmel i loven, kan sanksjoneres med hjemmel i karanteneoven kapittel 5. Ved brudd på informasjonsplikten kan Karantenenemnda ilegge et overtredelsesgebyr. Det fremgår følgende av karanteneoven § 20:

Ved grovt uaktsom eller forsettlig overtredelse av bestemmelser i eller gitt i medhold av loven, eller i vedtak fattet i medhold av loven, kan Karantenenemnda eller tilsettingsmyndigheten gi pålegg om å betale overtredelsesgebyr til statskassen.

Ved vurderingen av om overtredelsesgebyr skal ilegges, og ved utmålingen, skal det særlig legges vekt på overtredelsens grovhet, graden av skyld, om overtrederen har hatt eller kunne ha oppnådd noen fordel av overtredelsen, overtrederens økonomiske evne og den preventive effekten.

Når ikke annet er fastsatt i enkeltvedtak, forfaller overtredelsesgebyret til betaling fire uker etter at endelig vedtak er fattet. Endelig vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

Dersom Karantenenemndas eller tilsettingsmyndighetens vedtak om overtredelsesgebyr bringes inn for domstolen, kan retten prøve alle sider av saken.

Departementet kan gi forskrift om overtredelsesgebyr, inkludert om utmålingen. Det skal fastsettes et maksimumsbeløp for overtredelsesgebyret.

Et overtredelsesgebyr med hjemmel i karanteneoven er en administrativ sanksjon, jf. forvaltningsloven § 43 andre ledd. Dette innebærer at reaksjonsformen er å anse som straff etter Den europeiske menneskerettighetskonvensjon (EMK). Dette medfører at det oppstilles et strengt legalitetsprinsipp ved ileggelse av overtredelsesgebyr for brudd på karanteneoven. I

sivile saker er utgangspunktet et krav om alminnelig sannsynlighetsovervekt. Ved ileggelse av gebyr er beviskravet noe skjerpet ved at det kreves en klar sannsynlighetsovervekt, jf. Prop. 44 L (2014-2015) s. 103.

4. Karantenenemndas vurdering

Karantenenemnda har i sin vurdering tatt stilling til to spørsmål. Nemnda har først tatt stilling til om du har handlet i strid med den lovpålagte informasjonsplikten som følger av karanteneoven § 5. Deretter har nemnda tatt stilling til om du skal ilegges et overtredelsesgebyr for å ha brutt informasjonsplikten, jf. karanteneoven § 20.

Karantenenemnda viser til meldingsskjemaet du sendte inn 22. februar 2021.

Karantenenemnda har i vurderingen av om du har brutt informasjonsplikten lagt til grunn at meldingsskjemaet er sendt inn med et uriktig innhold. Du har oppgitt uriktig informasjon om den kontakten Aker Solutions har med offentlige aktører. Der du ble bedt om å beskrive eventuell kontakt du skal ha med departement eller andre offentlige virksomheter i den nye stillingen, har du ikke oppgitt noe informasjon.

Informasjon om eventuell kontakt med offentlige myndigheter i ny stilling er en viktig opplysning som har betydning for vurderingen av om det er grunnlag for å ilegge karantene eller saksforbud ved overgangen. Mangelfull og feilaktig informasjon i meldingsskjemaet vil derfor føre til at Karantenenemnda treffer avgjørelse på uriktig grunnlag. På bakgrunn av dette har nemnda konkludert med at du har brutt den informasjonsplikten som du har hatt etter karanteneoven § 5.

Ved brudd på informasjonsplikten kan nemnda ilegge en reaksjon med hjemmel i karanteneoven kapittel 5. I denne saken er det aktuelt å ilegge et overtredelsesgebyr, jf. karanteneoven § 20. Karantenenemnda har vurdert at det ikke er aktuelt med andre typer reaksjoner for overtredelsen, jf. karanteneoven § 19 om administrativ inndragning.

Karanteneoven oppstiller et krav om subjektiv skyld for å kunne ilegge et overtredelsesgebyr. Karantenenemnda har vurdert om skyldkravet om grov uaktsomhet eller forsett er oppfylt, jf. karanteneoven § 20. Det må vurderes hvor klanderverdig handlingen er, for eksempel om den bærer preg av uhell eller om den har et mer planmessig preg, jf. Prop. 44 L (2014-2015) s. 103.

En samlet nemnd har konkludert med at kravet i karanteneoven § 20 om subjektiv skyld er oppfylt. Karantenenemnda har imidlertid delt seg i et flertall og et mindretall når det gjelder vurderingen av hvilken skyldgrad som er oppfylt.

Nemndas flertall – medlemmene Hambro, Greve og Stray – mener at du har opptrådt forsettlig, jf. straffeloven § 22. Du har med vitende og vilje sendt inn et meldingsskjema med uriktige opplysninger.

Nemndas mindretall – medlemmene Solberg og Tungesvik – mener at du har opptrådt grovt uaktsomt. Mindretallet mener at handlingen kan karakteriseres som svært klanderverdig, men at bevisene ikke er sterke nok til å konstatere at handlingen er forsettlig.

På bakgrunn av at nemnda har konkludert med at skyldkravet er oppfylt har Karantenenemnda vurdert om du skal ilegges et overtredelsesgebyr. Ved vurderingen av om overtredelsesgebyr skal ilegges, og ved utmålingen, skal det særlig legges vekt på overtredelsens grovhet, graden av skyld, om overtrederen har hatt eller kunne ha oppnådd noen fordel av overtredelsen, overtrederens økonomiske evne og den preventive effekten, jf. §

20. Det må foretas en konkret og skjønsmessig helhetsvurdering. Terskelen for å ilegge et overtredelsesgebyr skal være høy, og er forbeholdt de mest alvorlige tilfellene av brudd på loven.

Karantenenemnda har vurdert opplysningene du har oppgitt i e-posten av 13. oktober 2021. I ditt svar har du forklart at du tolket spørsmålene i meldingsskjemaet ut ifra om det vil kunne oppstå habilitetsspørsmål i den nye stillingen. Nemnda viser her til at informasjonsplikten innebærer at politikeren skal gi korrekte opplysninger om de faktiske forholdene. Plikten til å gi korrekt informasjon påhviler politikeren. Politikeren kan derfor ikke unnlate å gi korrekt informasjon ut ifra en egenvurdering av om det vil kunne oppstå habilitetsproblemer. Dersom du var i tvil om forståelsen og utfyllingen av meldingsskjemaet, burde du ha kontaktet sekretariatet til nemnda for veiledning om utfyllingen.

Karantenenemnda har også vurdert uttalelsen du sendte til nemnda 21. februar 2022, etter at du mottok forhåndsvarselet om gebyr. Du viser til at du i ditt første meldingsskjema til nemnda, som gjaldt opprettelsen av egen virksomhet, og som du meldte inn én måned før overgangen til Aker Solutions, hadde fylt ut skjemaet på samme måte. Du oppgir at selv om du opplyste at du skulle ha myndighetskontakt fikk du hverken karantene eller saksforbud ved overgangen til egen næringsvirksomhet. Nemnda viser til at informasjonsplikten gjelder for den konkrete overgangen. En overgang til egen næringsvirksomhet og overgang til en stilling kan bli vurdert ulikt når det gjelder spørsmål om det foreligger grunnlag for å ilegge karantene eller saksforbud. Nemnda foretar en konkret vurdering for hver enkelt overgang, og er derfor avhengig av at informasjonen i meldingsskjemaene er korrekt og fullstendig.

Overholdelse av informasjonsplikten er avgjørende for at Karantenenemnda skal kunne utføre sitt samfunnsoppdrag. Forarbeidene til loven viser til at brudd på informasjonsplikten vil kunne være en alvorlig overtredelse av regelverket, jf. Prop. 44 L (2014-2015) s. 103. Mangelfull eller feilaktig informasjon kan føre til at nemnda treffer avgjørelser på feil faktisk grunnlag. Dette vil føre til at regelverket undergraves.

Du har ved overgangen fra UD til Aker Solutions gitt mangelfull og feilaktig informasjon til nemnda. Dette kan ha hatt en innvirkning på avgjørelsen som ble truffet 8. mars 2021. I saken som gjelder overgang til stillingen i Aker Solutions kunne det vært aktuelt med et saksforbud i en viss periode etter overgangen. Karantenenemnda mener overtredelsen av informasjonsplikten ikke er unnskyldelig, og at allmennpreventive hensyn taler for at du ilegges et overtredelsesgebyr. Etter en helhetsvurdering har Karantenenemnda kommet til at du skal ilegges et overtredelsesgebyr for brudd på informasjonsplikten.

Ifølge karantene-loven § 20 skal gebyrets størrelse fastsettes skjønsmessig i samsvar med momentene som ramses opp i bestemmelsen, jf. forvaltningsloven § 44. Nærmere bestemmelser om overtredelsesgebyr er gitt i § 4 i forskriften til karantene-loven. Ifølge forskriften kan det ikke ilegges et gebyr som er høyere enn det som tilsvarer en godtgjørelse for seks måneders karantene etter karantene-loven § 8 første ledd. Ved utmålingen legger nemnda avgjørende vekt på den preventive effekten ved å ilegge et gebyr. Karantenenemnda har truffet vedtak om at du ilegges et overtredelsesgebyr på kr 10 000.

5. Vedtak om overtredelsesgebyr

Karantenenemnda har truffet følgende vedtak:

Med hjemmel i karantene-loven § 20 har Karantenenemnda truffet vedtak om at Marianne Hagen plikter å betale et overtredelsesgebyr på kr 10 000 for brudd på informasjonsplikten i karantene-loven § 5. Gebyret tilfaller statskassen.

6. Videre saksgang

Vedtaket kan ikke påklages, jf. karanteneloven § 3. Du har likevel en rett til å uttale deg om vedtaket, og be om ny vurdering innen tre uker, jf. karanteneloven § 3 fjerde ledd. Fristen regnes fra den dagen du har mottatt vedtaket.

Du har rett til å se dokumentene i saken, jf. forvaltningsloven § 18 jf. § 19.

Søksmål om gyldigheten av vedtaket kan ikke reises uten at du har benyttet din adgang til å kreve ny vurdering av vedtaket, jf. karanteneloven § 3 femte ledd. Om du ikke ber om ny vurdering av vedtaket innen fristen vil KDD sende krav om betaling.

Overtredelsesgebyret innkreves av Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD). Gebyret forfaller til betaling fire uker etter endelig vedtak er truffet, jf. karanteneloven § 20 tredje ledd. Et endelig vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

Vi ber deg bekrefte på e-post at du har mottatt vedtaket.

Med hilsen

Hill-Marta Solberg
leder

Reidun Slåen
sekretariatsleder

Vedtaket fra Karantenenemnda er godkjent elektronisk og inneholder ikke signatur.